

Pripoved gorskega javorja

Prav lep pozdrav, dragi prijatelji!

Sem gorski javor in bi Vam rad povedal zgodbo. Sem ena izmed mnogih vrst dreves na tem planetu. Moji predniki so na svetu dlje kot pa človeštvo. Drevesa smo ljudem že stoletja prijatelji, poznamo tegobe in skrivnosti, ki jih ljudje skrivajo v sebi in jih zaupajo le nam. Oh, koliko izpovedi ljubezni, koliko želja po izpolnitvi sanj, koliko molitev smo drevesa že slišala, komajda bi verjeli.

Kljub vsemu pa ne služimo samo za objeme in prijateljske vezi. Kje pa! Drevesa služimo še za marsikaj drugega: smo pljuča gozda, saj prečiščujemo zrak; nudimo dom pticam in drugim drobnim živalim, nekateri naši plodovi (lešniki, jabolka, kostanj, žir, marelice, kutine ...) so užitni in nahranijo marsikatera lačna usta; naš les se uporablja za raznorazne izdelke (moja vrsta je visoko cenjena): mize, omare, postelje, stole, orodje, kuhinjske rezalne deske, kuhinjski pribor; tisti, ki pa smo bolj kakovostne in cenjene vrste, pa služimo tudi za furnir, ki ga nato vgradijo v luksuzne avtomobile in jahte ter kot les za glasbila.

Les za vse te izdelke se vsako leto prodaja na licitaciji, ki se odvija v Slovenj Gradcu. Na tem dogodku se prodajajo še neobdelani hlodi, ponudniki pa določijo ceno glede na kakovost drevesne vrste. Letos je sodelovalo kar 32 kupcev, kar pomeni, da je les pomembna gospodarska surovina. Sam sem bil najdražja vrsta lesa, saj sem za kubični meter dosegel ceno 9375 €. Sledila pa sta mi še oreh in macesen.

V hladnejših mesecih drevesa služimo kot kurivo, da Vam je topleje. V dom pa ne prinesemo le toplote, temveč smo lahko Vaš dom, saj iz nas gradijo tudi hiše in druge objekte: pojavljamo se kot kozolci za sušenje sena na travnikih, služimo pri gradnji hlevov, otrokom lepšamo prosti čas kot hišice na drevesu ali pa nudimo zavetje pticam kot ptičje hišice. Na nas niso pozabili niti v turizmu, saj je zdajšnji trend bivanje v glamping hišicah, ki so lesene. Takšne hišice se nahajajo na Bledu, v Dragatušu in Radljah ob Dravi; na Blokah, Ljubnem ob Savinji, Veliki planini, Ptuju ter v Preddvoru in Podzemlju.

V primeru, da pa iz dreves ne zgradite objektov, pa pogosto služimo kot talne obloge (parket in podobno). Na morju nas lahko občudujete kot pomole.

Drevesa smo imela pomembno vlogo skozi tok zgodovine. Že v prazgodovini so si ljudje z nami zanetili ogenj, služila smo za bakle, iz nas so izdelali prvo kolo in kasneje vozove ter kočije. Služimo za čolne, s katerimi se vozijo ribiči in mornarji, za prevoz lesa po vodi pa smo služila za splave (tudi danes obstajajo splavi, vendar bolj v turistične namene). V starih časih so perice pri pranju uporabljale lesene škafe in t. i. ruske pralne stroje z lesenimi okvirji.

Nenazadnje pa imamo moč življenje ljudi tudi polepšati in olajšati, saj drevesa služimo tudi kot material za razne pripomočke in okraske: skrinjice, svinčnike, papir, čopiče, nakit, maske, obeske, dalj časa smo služila za ohišja stenskih ur. Verjetno pa poznate tudi priljubljeno igrico mikado, ki se igra z lesenimi paličicami.

Drevesa smo pripravna tudi v vsakdanjem življenju in pri raznih opravilih: iz nas se izdelujejo tudi zaboji, ki služijo za hrambo različnih izdelkov in surovin, v vinskih kletah služimo kot